

Etusivu>Sinun oikeutesi>Perusoikeudet>Perusoikeuskirjan käyttöohjeet>Osa II – Milloin yksittäinen henkilö voi vedota perusoikeuskirjan suojaan?

Osa II – Milloin yksittäinen henkilö voi vedota perusoikeuskirjan suojaan?

Milloin yksittäinen henkilö voi vedota perusoikeuskirjan suojaan?

1. Perusoikeuskirjan suojan piiriin kuuluvat

Siitä lähtien kun Maastrichtin sopimus tuli voimaan vuonna 1993, jokainen henkilö, jolla on jonkin EU:n jäsenvaltion kansalaisuus, on ollut automaattisesti EU:n kansalainen. EU:n kansalaisuus täydentää jäsenvaltion kansalaisuutta ja tuo mukanaan joukon oikeuksia, mukaan lukien oikeuden syrjimättömyyteen kansalaisuuden perusteella perussopimusten soveltamisalalla sekä oikeuden liikkua ja oleskella EU:n alueella unionin oikeudessa vahvistetuina edellytyksin. Lisätietoa EU:n kansalaisuuteen perustuvista oikeuksista ja niiden hyödyntämisestä on saatavilla [täältä](#).

On hyvä huomata, **etteivät EU:n kansalaiset ole ainoita, jotka hyötyvät tästä suojasta: muiden kuin EU:n jäsenvaltioiden kansalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt** voivat myös turvautua perusoikeuskirjaan. Myös **oikeushenkilöt** hyötyvät perusoikeuskirjan mukaisesta suojasta tiettyjen oikeuksien osalta. Lisätietoa tästä on [kohdassa 1.1](#).

Joitakin perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia sovelletaan vain EU:n kansalaisiin. Tällaisia ovat erityisesti oikeus tehdä työtä ja vapaus valita ammatti (15 artiklan 1 kohta) elinkeinovapaus (16 artikla)

äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa ja kunnallisvaaleissa (39 ja 40 artikla)

oikeus vapaasti liikkua ja oleskella EU:n alueella (45 artikla)

oikeus saada suojelua minkä tahansa EU:n jäsenvaltion diplomaatti- ja konsuliviranomaisilta (46 artikla).

On tärkeää huomata, että Euroopan unionin tuomioistuimen tähänastisen oikeuskäytännön mukaan vain EU:n kansalaiset ovat voineet turvautua Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 18 artiklassa ja nyt myös perusoikeuskirjan 21 artiklan 2 kohdassa vahvistettuun sääntöön, jossa kielletään heidän syrjimisensä kansalaisuuden perusteella perussopimusten soveltamisalalla.

Suurinta osaa EU:n perusoikeuskirjassa vahvistetuista perusoikeuksista voivat kuitenkin käyttää sekä EU:n kansalaiset että *muiden kuin jäsenvaltioiden kansalaiset*. Määräävä tekijä on se, katsotaanko vastuun väitetystä perusoikeuksien loukkauksesta olevan Euroopan unionilla itsellään tai EU:n jäsenvaltiolla sen soveltaessa unionin oikeutta. [Kohdassa 3](#) on tätä koskevia ohjeita.

1.1 Perusoikeuskirjan suojan piiriin kuuluvat oikeushenkilöt

Osassa perusoikeuskirjan määräyksistä oikeuksien soveltamisalan piiriin sisällytetään nimenomaisesti jokainen oikeushenkilö, ”jonka [...] sääntömääräinen kotipaikka on jäsenvaltiossa”. Tällaisia oikeuksia ovat erityisesti

oikeus tutustua Euroopan unionin toimielinten, elinten ja laitosten asiakirjoihin (42 artikla)

oikeus tehdä Euroopan oikeusasiamiehelle kantelu, joka koskee unionin toimielinten, elinten tai laitosten toiminnassa ilmenneitä epäkohtia (43 artikla)

oikeus vedota Euroopan parlamenttiin.

Suurimmassa osassa perusoikeuskirjan määräyksistä ei kuitenkaan ole tällaista viittausta.

Osa oikeuksista vaikuttaa lähtökohtaisesti rajoittuvan luonnollisiin henkilöihin. Tällaisia ovat muun muassa 1 artikla (ihmisarvo), 2 artikla (oikeus elämään), 3 artikla (oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen), 4 artikla (kidutuksen sekä epäinhimillisen tai halventavan rangaistuksen ja kohtelun kielto), 5 artikla (orjuuden ja pakkotyön kielto), 9 artikla (oikeus solmia avioliitto ja oikeus perustaa perhe), 18 artikla (oikeus turvapaikkaan), 19 artikla (suoja palauttamis-, karkottamis- ja luovuttamistapauksissa), 23 artikla (naisten ja miesten välinen tasa-arvo), 24 artikla (lapsen oikeudet), 25 artikla (ikäntyneiden henkilöiden oikeudet), 26 artikla (vammaisten sopeutuminen yhteiskuntaan), 29 artikla (oikeus työnvälityspalveluihin), 30 artikla (suoja perusteettoman irtisanomisen yhteydessä), 31 artikla (oikeudenmukaiset ja kohtuulliset työolot ja työehdot), 32 artikla (lapsityövoiman käytön kielto ja nuorten suojelu työssä), 33 artikla (perhe- ja työelämä), 34 artikla (sosiaaliturva ja toimeentuloturva), 39 artikla (äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa), 40 artikla (äänioikeus ja vaalikelpoisuus kunnallisvaaleissa), 45 artikla (liikkumis- ja oleskeluvapaus) ja 46 artikla (diplomaatti- ja konsuliviranomaisten antama suojelu). Unionin tuomioistuin on sitä vastoin katsonut, että oikeushenkilöt voivat vedota vain joihinkin perusoikeuskirjan määräyksiin, joissa ei nimenomaisesti mainita, että oikeushenkilöt kuuluvat niiden soveltamisen piiriin. Tällaisia määräyksiä ovat esimerkiksi 7 artikla yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamisesta ja 8 artikla henkilötietojen suojasta (ks. [asia C-92/09, Volker und Markus Schecke](#)) ja 47 artiklan 3 kohta oikeusavusta (ks. [asia C-279/09, DEB](#)). Unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö kuitenkin samalla osoittaa, että oikeushenkilöille annettava suoja voi erota luonnollisille henkilöille annettavasta suojasta laajuudeltaan ja tasoltaan.

Muiden määräysten kohdalla ei ole selvää, koskevatko ne myös oikeushenkilöitä vai eivät. Jos esiin tulee asia, johon liittyy jokin näistä määräyksistä ja joka kuuluu joltain muulta osin perusoikeuskirjan soveltamisalaa, voi olla tarpeen pyytää unionin tuomioistuimelta selvennystä, kuuluvatko oikeushenkilöt tällaisen suojan piiriin.

Arviota tehdessään unionin tuomioistuimen olisi otettava huomioon Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö, jos asiaankuuluvaa perusoikeuskirjan määräystä pidettäisiin perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna ”vastaavana oikeutena” (ks. [osan III kohdat 5 ja 5.1](#) sekä edellä mainitut asiat Schecke ja DEB).

2. Tahot, joiden on kunnioitettava perusoikeuskirjaa

Perusoikeuskirjan [51 artiklan 1 kohdan](#) mukaan **perusoikeuskirja sitoo**

EU:n toimielimiä, elimiä ja laitoksia

jäsenvaltioita, mutta ainoastaan silloin, kun ne soveltavat unionin oikeutta.

Kaikkien **EU:n toimielinten, elinten ja laitosten** on kunnioitettava perusoikeuskirjaa. Sama koskee niiden henkilöstön jäseniä silloin kun nämä hoitavat tehtäviään.

Niiden on kunnioitettava perusoikeuskirjaa antaessaan ja soveltaessaan EU:n säädöksiä ja yleisemmin käyttäessään EU:n perussopimuksissa (Euroopan unionista tehty sopimus ja Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus) niille annettua toimivaltaa ja hoitaessaan sopimuksissa niille annettuja tehtäviä.

Esimerkkejä **EU:n toimielinten, elinten tai laitosten** tai niiden henkilöstön tekemistä perusoikeuksien loukkauksista ovat muun muassa sellaisen säädöksen (esimerkiksi EU:n direktiivin tai asetuksen) antaminen, jossa ei ole riittäviä takeita henkilötietojen turvallisesta käsittelystä asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden kieltäminen

komission virkamiesten suorittama tutkinta, jossa pyritään osoittamaan kilpailusääntöjen rikkominen ja jossa loukataan oikeutta yksityiselämän kunnioittamiseen.

On huomionarvoista, että perusoikeuskirja sitoo EU:n toimielimiä, elimiä ja laitoksia myös silloin, kun ne antavat sellaisen säädöksen tai soveltavat sellaista säädöstä, jolla on määrä olla vaikutuksia myös tai ainoastaan EU:n ulkopuolella. Vastaavasti perusoikeuskirja sitoo EU:n työntekijöitä myös silloin, kun he hoitavat tehtäviään EU:n ulkopuolella. Esimerkkejä:

EU:n ja USA:n välinen kansainvälinen sopimus henkilötietojen vaihdosta

Euroopan unionin neuvoston päätös Irakin kansalaisen tai Irakiin sijoittautuneen oikeushenkilön varojen jäädyttämisestä.

Perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdan selityksessä (ks. Euroopan unionin perusoikeuskirjan selityksistä [osan III kohta 6](#)) todetaan valtion määritelmästä selvästi, että valtiolla viitataan ”sekä keskusviranomaisiin että alueellisiin tai paikallisiin elimiin ja julkisyhteisöihin silloin, kun ne panevat täytäntöön unionin oikeutta”. Perusoikeuskirja sitoo valtioita myös niiden toimiessa työnantajina.

Lisäksi unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan valtion määritelmään kuuluu myös ”laitos, joka oikeudellisesta muodostaan riippumatta on viranomaisen toimenpiteen nojalla ja tämän valvonnan alaisuudessa velvollinen tuottamaan yleishyödyllisiä palveluja ja jolla tätä varten on erityisiä toimivaltuuksia, jotka poikkeavat yksityisten oikeussubjektien välisiin suhteisiin sovellettavista oikeussäännöksistä” (ks. [asia C-282/10, Dominguez](#)). Näin ollen tällaisen laitoksen soveltaessa EU:n oikeutta sen on noudatettava perusoikeuskirjaa valtioiden tavoin.

Tiivistetysti perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohtaan voidaan vedota kaikissa perusoikeuksien rikkomustapauksissa, jotka johtuvat EU:n toimielinten, elinten tai laitosten hyväksymästä säädöksestä. Sitä vastoin tapauksissa, joissa rikkomus johtuu kansallisesta säädöksestä, yksittäiset henkilöt voivat vedota perusoikeuskirjan suojaan vain kun kansallisilla säädöksillä pannaan täytäntöön EU:n lainsäädäntöä.

Tältä osin perusoikeuskirja **eroaa merkittävästi** Euroopan ihmisoikeussopimuksesta ja kansallisista perustuslaeista, sillä EU:n jäsenvaltion antamaa säädöstä vastaan voidaan nostaa kanne aina kun se on ristiriidassa valtion perustuslain tai Euroopan ihmisoikeussopimuksen kanssa.

Yksittäinen henkilö voi tämän vuoksi pohtia, onko vaivanarvoista osoittaa, että väitetyt perusoikeuskirjan vastainen kansallinen säädös annettiin EU:n lainsäädännön täytäntöönpanon yhteydessä.

Perusoikeuskirjan mukaista suoja hakevan henkilön näkökulmasta ylimääräinen vaivannäkö voi kannattaa seuraavista syistä:

Perusoikeuskirja antaa eräissä tapauksissa rikkomuksen uhrille mahdollisuuden hyödyntää unionin oikeuden tarjoamia oikeusteitse tapahtuvan riidanratkaisun keinoja ja tuomioistuinten ulkopuolisia keinoja (ks. [osan I kohta 4](#)).

Esimerkiksi ennen Euroopan ihmisoikeussopimuksen rikkomista koskevan kantelun jättämistä Strasbourgissa toimivalle Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelle uhrin on käytävä läpi kaikki kansalliset muutoksenhakukeinot (ks. tästä säännöstä ja sen soveltamisen rajoituksista ihmisoikeustuomioistuimen [Practical guide on admissibility criteria](#)).

Ensimmäisen oikeusasteen kansalliset tuomioistuimet, jotka käsittelevät asiaa, voivat esittää ennakkoratkaisupyynnön unionin tuomioistuimelle (ks. [kohta 4](#)). Unionin oikeudella on kansallisella tasolla selkeitä vaikutuksia, joiden myötä rikkomuksen uhri voi saada erityisen tuloksellista suojaa. Kansallisilla tuomioistuimilla on esimerkiksi velvollisuus olla soveltamatta mahdollisia kansallisia säädöksiä, jotka ovat ristiriidassa perusoikeuskirjan kanssa, tai niiden on sovellettava niitä perusoikeuskirjan mukaisesti. Lisäksi asianomainen jäsenvaltio voidaan määrätä maksamaan vahingonkorvauksia.

Unionin lainsäädännön ja kansallisen lainsäädännön suhdetta tarkasteltaessa (oikeudellisesta näkökulmasta) on ensiksi osoitettava, pannaanko kansallisella säädöksellä täytäntöön unionin lainsäädäntöä. Koska unionin lainsäädännöllä on etusija kansalliseen lainsäädäntöön nähden (ensisijaisuus), kansallisen lainsäädännön on oltava unionin lainsäädännön mukaista.

Tiivistettynä perusoikeuskirja muodostaa unionin lainsäädännön täytäntöönpanon yhteydessä vertailukohdan perusoikeuksien suojalle. Perusoikeuksien suoja koskevilla kansallisilla lähteillä voi olla merkitystä, mutta niiden tärkeys riippuu siitä, minkätasoinen yhteys on unionin lainsäädännöllä ja niillä kansallisilla säännöksillä, joita riita koskee (ks. [osan III kohta 7](#)).

2.1 Milloin yksityisten osapuolten on kunnioitettava perusoikeuskirjaa?

Yksityiset osapuolet nauttivat perusoikeuskirjan mukaisesta suojasta. Sitä vastoin perusoikeuskirjassa ei ole viittausta siihen, että ne kuuluisivat niihin ryhmiin, joita perusoikeuskirja sitoo.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, ettei yksityisillä osapuolilla koskaan olisi velvollisuutta noudattaa perusoikeuskirjaa.

Unionin tuomioistuimen mukaan perusoikeuskirjan **määräykseen**, joka ”riittää itsessään antamaan yksityisille subjektiivisen oikeuden, johon voidaan vedota sellaisenaan”, voidaan vedota myös yksityisten osapuolten välisessä oikeuskäsittelyssä pyynnössä, joka koskee unionin oikeuden kanssa ristiriidassa olevien kansallisten säännösten soveltamista jättämistä (ks. [asia C-176/12, Association de médiation sociale](#), 47 kohta).

Tätä voidaan havainnollistaa seuraavan esimerkin avulla (perustuu asiaan C-555/07, Kúćukdeveci): Henkilö A on työnantaja yksityisellä sektorilla, ja henkilö B on töissä henkilö A:lla. Henkilö B saa kirjeen, jossa ilmoitetaan hänen irtisanomisestaan ja ilmoitetaan irtisanomisajaksi yksi kuukausi. Tämä on sopusoinnussa voimassa olevien kansallisten sääntöjen kanssa, joiden mukaan irtisanomisaika on yksi kuukausi, kun työntekijä on työskennellyt työnantajan palveluksessa alle kahden vuoden ajan, pois lukien mahdollinen työskentely ennen kuin työntekijä on täyttänyt 25 vuotta. Henkilö B, joka on ollut työsuhteessa 18-vuotiaasta lähtien, katsoo kyseisen säädöksen olevan ikäperusteista syrjintää. Siksi hän panee alulle oikeudellisen menettelyn työntajansa vastaan kansallisessa tuomioistuimessa. Kansallinen tuomioistuin katsoo, että väitetyt syrjivällä kansallisella säädöksellä pannaan täytäntöön unionin lainsäädäntöä, koska sillä säädellään irtisanomisehtoja ja se kuuluu yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista annetun direktiivin 2000/78/EY soveltamisalaan. Unionin tuomioistuin vahvistaa, että asianomaisella kansallisella säädöksellä pannaan täytäntöön unionin lainsäädäntöä, ja toteaa, että perusoikeuskirjan 21 artiklan 1 kohtaan, jossa kielletään syrjintä muun muassa iän perusteella, voidaan vedota ja sitä voidaan käyttää sen varmistamiseksi, ettei ristiriidassa olevaa kansallista säädöstä sovelleta, myös yksityisten osapuolten välisissä menettelyissä. Unionin tuomioistuin katsoo kyseisenkaltaisten kansallisten säästöjen olevan syrjiviä iän perusteella. Siksi kansallisen tuomioistuimen ei pitäisi soveltaa niitä henkilö B:hen.

Toisin sanoen: vaikka ainoastaan jäsenvaltioilla on sitova velvollisuus varmistaa, että kansalliset säännöt ovat yhdenmukaisia perusoikeuskirjan kanssa, jäsenvaltioiden jättäessä noudattamatta tätä velvollisuutta perusoikeuskirjan määräyksiä voidaan mahdollisesti soveltaa suoraan yksityisiin osapuoliin.

Tämä perusoikeuskirjan erityispiirre, **välitön horisontaalinen vaikutus**, on **yksi perusoikeuskirjan eduista verrattuna Euroopan ihmisoikeussopimukseen**, jonka määräyksillä ei ole samanlaista vaikutusta.

Perusoikeuskirjan välittömällä horisontaalisella vaikutuksella on tietysti **kaksi vastakkaista puolta**: yhtäältä se tehostaa yksittäisten henkilöiden perusoikeuksien suojaa, mutta toisaalta yksityiset osapuolet, jotka noudattavat kansallista lainsäädäntöä, saattavat hävitä oikeudenkäynnissä.

Siksi on erittäin tärkeää olla tietoinen siitä, millä perusoikeuskirjan määräyksillä on välitön horisontaalinen vaikutus. Lisätietoa aiheesta on [osan III kohdassa 7](#).

3. Milloin kansallisella säädöksellä pannaan täytäntöön unionin lainsäädäntöä?

Unionin tuomioistuimen mukaan kansallisella toimenpiteellä pannaan täytäntöön unionin lainsäädäntöä, kun se ”kuuluu unionin oikeuden soveltamisalaan” (ks. [asia C-617/10, Åkerberg Fransson](#), 17–23 kohta). Näin ollen perusoikeuskirjaa sovelletaan kaikkiin kansallisiin säädöksiin, jotka **kuuluvat unionin oikeuden soveltamisalaan**, ja vain tällaisiin säädöksiin.

Ensi silmäyksellä tämä epämääräinen toteamus ei vaikuta antavan minkäänlaisia viitteitä perusoikeuskirjan soveltamisalan laajuudesta. Kuitenkin ennen Lissabonin sopimusta unionin tuomioistuin käytti itse tätä sanamuotoa perustana rajatessaan selkeästi sellaisten perusoikeuksien soveltamisalaa, joita

suojataan unionin oikeuteen kuuluvina yleisinä periaatteina. Tässä oikeuskäytännössä ei rajoitettu sanamuotoon, joka koskee Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanoa ja unionin oikeuden soveltamisalaa, vaan selkeytettiin asiaa perusteellisemmin. Tämä merkitsee seuraavaa: Perusoikeuskirjan suojaan ei voida vedota pelkästään väittämällä, että asianomaisessa asiassa on rikottu perusoikeuskirjassa vahvistettua perusoikeutta kansallisella säädöksellä.

Sen sijaan on osoitettava, että kansallinen säädös kuuluu unionin oikeuden ja siten perusoikeuskirjan soveltamisalaan, koska unionin primaari- tai sekundaarilainsäädännössä on säännös, jota sovelletaan kyseiseen asiaan ja joka on erillinen väitetysti rikottu perusoikeuskirjan määräyksestä. Toisin sanoen **tilannetta, jossa rikkomus tapahtui, on säänneltävä unionin lainsäädännöllä**. **Osan III kohdassa 2** on luettelo tilanteista, joissa tämä ehto täyttyy. Itse perusoikeuskirjan määräysten lisäksi unionin oikeudessa on joitakin muitakin määräyksiä, joita ei voida käyttää perusoikeuskirjan tarjoaman suojan käynnistämiseen. Etenkään perussopimusten (Euroopan unionista tehty sopimus ja Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus) määräykset, joissa annetaan Euroopan unionille toimivalta toteuttaa toimia tietyillä aloilla, eivät voi sellaisenaan ja itsessään käynnistää perusoikeuskirjan soveltamista. Mutta jos EU:n lainsäädäntöelimet käyttävät lainsäädäntövaltaansa ja antavat tiettyä alaa koskevia säädöksiä, näiden säädösten soveltamisalalla tapahtuvat perusoikeuksien loukkaukset kuuluvat perusoikeuskirjan soveltamisalaan.

Esimerkiksi perusoikeuskirjan 30 artikla antaa suojaa perusteettoman irtisanomisen yhteydessä. Euroopan unionilla on oikeudellinen toimivalta säännellä irtisanomisia, mutta se ei ole tähän mennessä käyttänyt tätä toimivaltaansa. Tämän vuoksi päätöstä irtisanoa työntekijä ei voi riitauttaa perusoikeuskirjan 30 artiklaan vedoten, koska muuta yhteyttä unionin oikeuteen ei ole. Näin päätettiin myös [asiassa C-117/14, Poclava](#).

3.1 Käytännön esimerkki

Seuraavat kaksi tapausta koskevat kansallisia sääntöjä, jotka estävät oikeushenkilöiltä oikeusavun saannin. Perusoikeuskirjaa, tarkemmin sanottuna sen 47 artiklan 3 kohtaa oikeudesta oikeusapuun, voidaan kuitenkin soveltaa vain toiseen näistä tapauksista.

Tapaus Alfa: *Alfa on maakaasualalla toimiva saksalainen yritys, joka haluaa aloittaa oikeudelliset toimenpiteet saattaakseen Saksan vastuuseen unionin oikeuden nojalla. Alfalle aiheutui merkittäviä taloudellisia tappioita, kun Saksa ei saattanut asetetussa määräajassa kahta maakaasun markkinointia koskevaa EU:n direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöä. Alfalla ei ole tuloja tai varoja asianajajan maksamiseen, joten se pyytää oikeusapua. Kuitenkin Saksan sääntöjen mukaan vain luonnolliset henkilöt voivat saada oikeusapua. Alfa riitauttaa kansalliset säännöt kansallisessa tuomioistuimessa.*

Tapaus Beta: *Beta on portugalilainen maataloustuotteilla kaupaa käyvä yritys, joka haluaa nostaa kanteen toista Portugaliin sijoittautunutta yritystä, Omegaa, vastaan periäkseen takaisin Portugalissa tarjottua palvelua koskevan luoton. Betalla ei kuitenkaan ole tuloja tai varoja, joten sillä ei ole varaa asianajajaan. Se hakee oikeusapua, mutta hakemus hylätään, koska Portugalin lainsäädännön mukaan vain luonnolliset henkilöt voivat saada oikeusapua. Beta riitauttaa kansalliset säännöt kansallisessa tuomioistuimessa.*

Alfa voi vedota perusoikeuskirjan suojaan, kun taas Beta ei voi tehdä niin. Miksi?

Kanteella, jonka Alfa haluaa nostaa Saksa vastaan, pyritään toteuttamaan unionin oikeuden suoma oikeus eli oikeus jäsenvaltion maksettavaksi tuleviin vahingonkorvauksiin, jos se on rikkonut unionin oikeuden mukaisia velvoitteitaan (kuten velvoitetta saattaa EU:n direktiivi asetetussa määräajassa osaksi kansallista lainsäädäntöä). Asiaan liittyy siten muutakin kuin ”pelkkä” väite, että EU:n perusoikeuskirjan määräystä on loukattu.

Sitä vastoin Betan tapaukseen ei liity muita unionin lainsäädännön sääntöjä kuin väitetysti rikottu perusoikeuskirjan määräys. Tapaus sijoittuu kokonaisuudessaan yhden jäsenvaltion alueelle (joten palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevia perussopimuksen määräyksiä ei sovelleta), eikä kanne, jonka Beta haluaa nostaa, koske unionin lainsäädännöllä säänneltävää tilannetta. Lisäksi ei ole olemassa unionin lainsäädäntöä, joka koskee oikeusavun saatavuutta jäsenvaltioiden oikeuskäsittelyissä.

Tapaukset Alfa ja Beta pohjautuvat kahteen todelliseen unionin tuomioistuimen ratkaisemaan asiaan eli [asiaan C-279/09, DEB](#), ja [asiaan C-258/13, Sociedade Agrícola](#).

4. Milloin perusoikeuskirjaa ei sovelleta?

Perusoikeuskirjaan ei voida vedota perusoikeuksien loukkauksen riitauttamiseksi, jos loukkaus johtuu kansallisesta säädöksestä, jolla ei panna täytäntöön unionin lainsäädäntöä (ks. [kohta 2](#)).

Tämä ei tarkoita sitä, etteikö henkilöillä, jotka katsovat perusoikeuksiansa tulleen loukatuiksi, olisi minkäänlaista suojaa. Näiden henkilöiden on näissä tapauksissa sen sijaan nostettava kanne olosuhteista riippuen joko kansallisissa tuomioistuimissa tai Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa.

Kysymys ei siis ole siitä, onko suojaa mahdollista saada, vaan siitä, miltä taholta suojaa on haettava.

Who to contact sivulla on tietoa siitä, mistä voi pyytää asiantuntevaa neuvontaa asianmukaisista menettelytavoista.

Lisäksi osassa III on oikeusalan ammattilaisille kohdistettua lisätietoa perusoikeuskirjan ulottuvuudesta ja vaikutuksista.

Päivitetty viimeksi: 12/11/2020

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.